

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 29 lipca 2016 r.

Pozycja 468

POSTANOWIENIE

z dnia 26 lipca 2016 r.

Sygn. akt Ts 105/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Leon Kieres – przewodniczący i sprawozdawca
Julia Przyłębska
Stanisław Rymar,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego Sp. z o.o. w sprawie zgodności:

art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 233, ze zm.) z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 7 czerwca 2016 r. (data nadania) skarżąca – Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe Sp. z o.o. (dalej: skarżąca lub spółka) zakwestionowała zgodność art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U.2015.233, ze zm.; dalej: prawo upadłościowe) z art. 2, art. 32 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skargę konstytucyjną sformułowano w związku z następującą sprawą. Dnia 19 listopada 2015 r. (data nadania) skarżąca wystąpiła do sądu z wnioskiem o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku skarżącej. Przewodniczący Sądu Rejonowego w W. dla spraw upadłościowych i naprawczych zarządzeniem z listopada 2015 r. zwrócił wniosek bez uprzedniego wezwania skarżącej do jego uzupełnienia. Jak podkreślił sędzia, skarżąca nie dołączyła do wniosku o ogłoszenie upadłości własnego i sporządzonego na piśmie oświadczenia co do prawdziwości danych zawartych we wniosku. Na to zarządzenie skarżąca złożyła zażalenie, które Sąd Okręgowy w W. oddalił postanowieniem z lutego 2016 r.

W przekonaniu skarżącej art. 25 ust. 3 prawa upadłościowego „obowiązujący do 31 grudnia 2015 r.” jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim „odmawia rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości podmiotu gospodarczego obejmującej likwidację jego majątku wobec nieokazania oświadczenia co do prawdziwości danych wskazanych we wniosku, nakazując jego bezwzględny zwrot, podczas gdy oświadczenie może być okazane przez dłużnika na etapie rozpatrywania wniosku na wezwanie sądu do jego uzupełnienia, a jego brak nie uniemożliwia podjęcia równoległe

pozostałych czynności w sprawie do czasu uzupełnienia oświadczenia bądź ich wstrzymanie do czasu uzupełnienia jego braku”. Naruszenie zasady państwa prawa i sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji) ma – zdaniem skarżącej – polegać na tym, że art. 25 ust. 3 prawa upadłościowego „tworzy iluzoryczność ochrony wynikającej z istoty i celu prawa upadłościowego (...) powiązanej ze złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości w bardzo krótkim terminie dwóch tygodni od daty powstania przesłanek do jego złożenia: wierzycieli oczekujących zaspokojenia w największym możliwym zakresie z majątku dłużnika od czasu powstania niewypłacalności, z drugiej strony dłużnikowi poprzez zabezpieczenie majątku na czas rozpatrywania wniosku o ogłoszenie upadłości oraz osobom odpowiedzialnym za złożenie wniosku przed niekorzystnymi dla nich konsekwencjami finansowymi wynikającymi z przeniesienia odpowiedzialności”. W ocenie skarżącej zaskarżony przepis „narusza zasadę równości wobec prawa wobec faktu zróżnicowania podmiotów, wobec których przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się bezpośrednio i mają zagwarantowane prawo do uzupełnienia braków formalnych pism procesowych w przewidzianym dodatkowym terminie bez ujemnych skutków prawnych, podczas gdy podmioty, wobec których przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się odpowiednio, tego rodzaju prawa zostały pozbawione”. Skarżąca podnosi również, że art. 25 ust. 3 prawa upadłościowego „narusza zasadę prawa do sądu, gdyż bezwzględny zwrot wniosku o ogłoszenie upadłości spółki pozbawia dłużnika jego rozpoznania w sytuacji spełnienia przesłanek ogłoszenia upadłości, podczas gdy brak oświadczenia nie powinien stanowić przeszkody do rozpoznania wniosku, a powinien być uzupełniony w wyniku wezwania do usunięcia braków formalnych pisma”.

Skarżąca podkreśla, że „kwestionowany zapis utracił moc [1 stycznia 2016 r.] wraz z wejściem w życie ustawy prawo upadłościowe. Jednakże jego treść ma i może mieć wpływ nadal na sytuację skarżącej [wtedy], gdy osoba trzecia postawi zarzut wobec skarżącej oraz ówczesnemu prezesowi zarządu spółki o niezłożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości w listopadzie 2015 r.”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na etapie wstępnej kontroli skargi konstytucyjnej Trybunał Konstytucyjny bada, czy spełnia ona wymagania określone w art. 64-66 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293; dalej: ustawa o TK) i czy nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 77 ust. 3 ustawy o TK, w tym czy skarga nie jest oczywiście bezzasadna (art. 77 ust. 3 pkt 3 ustawy o TK).

Zdaniem skarżącej art. 25 ust. 3 prawa upadłościowego jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 45 ust. 1 Konstytucji w zakresie, w jakim „odmawia rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości podmiotu gospodarczego obejmującej likwidację jego majątku wobec nieokazania oświadczenia co do prawdziwości danych wskazanych we wniosku, nakazując jego bezwzględny zwrot, podczas gdy oświadczenie może być okazane przez dłużnika na etapie rozpatrywania wniosku na wezwanie sądu do jego uzupełnienia, a jego brak nie uniemożliwia podjęcia równolegle pozostałych czynności w sprawie do czasu uzupełnienia oświadczenia bądź ich wstrzymanie do czasu uzupełnienia jego braku”. Skarżąca podkreśla, że przepis, którego kontroli domaga się w postępowaniu skargowym, utracił moc obowiązywania 31 grudnia 2015 r.

Na wstępie Trybunał wyjaśnia, że wbrew stanowisku skarżącej art. 25 ust. 3 prawa upadłościowego nie utracił mocy obowiązywania. Przepis ten obowiązuje nieprzerwanie od wejścia w życie prawa upadłościowego, a zmiana, do której nawiązuje skarżąca, tj. uchwalenie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U.2015.978, ze zm.), nie miała wpływu na jego brzmienie. Stanowi on, że w razie niezłożenia oświadczenia

na piśmie co do prawdziwości danych zawartych we wniosku o ogłoszenie upadłości wniosek ten zwraca się bez wzywania dłużnika do jego uzupełnienia.

Trybunał przypomina, że stosownie do art. 79 ust. 1 Konstytucji skarga przysługuje tylko temu, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, dlatego należy w niej wskazać, która konstytucyjna wolność lub które konstytucyjne prawo skarżącego i w jaki sposób – jego zdaniem – zostały naruszone, a także uzasadnić zarzut niezgodności przedmiotu kontroli ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem, z powołaniem argumentów lub dowodów na poparcie tego zarzutu (art. 65 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o TK). Jeśli skarga spełnia te wymagania, lecz skarżący nie zdołał wykazać naruszenia swoich konstytucyjnych praw, ponieważ nienależycie uzasadnił sformułowane w niej zarzuty, to należy odmówić nadania skardze dalszego biegu ze względu na jej oczywistą bezzasadność (art. 77 ust. 3 pkt 3 ustawy o TK).

Trybunał zwraca uwagę na to, że powołane przez skarżącą wzorce wyrażające zasady ustrojowe, tj. art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji, mogą być rozpatrywane wyłącznie w powiązaniu z wzorcem wyrażającym konkretne konstytucyjne prawo podmiotowe. Takim wzorcem jest w analizowanej skardze art. 45 ust. 1 Konstytucji. Zatem główny zarzut, który wobec art. 25 ust. 3 prawa upadłościowego stawia skarżąca, oparty jest na naruszeniu przysługującego jej prawa do sądu, statuowanego w art. 45 ust. 1 Konstytucji. To właśnie z brakiem wezwania do uzupełnienia wniosku o ogłoszenie upadłości i automatycznym jego zwrotem skarżąca wiąże naruszenie swojego prawa do sądu. Trybunał podkreśla jednak, że zwrot wniosku o ogłoszenie upadłości nie stanowi przeszkody do jego ponownego złożenia. Dodatkowe kwestie, które podnosi skarżąca, jak np. sankcje związane z niezłożeniem przez likwidatora spółki wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie, nie zostały zaś należycie powiązane ani z jej sprawą, ani tym bardziej z dochodzonym przed Trybunałem prawem do sądu. Trzeba też zaznaczyć, że skarżąca nie wskazała szczegółowo, który element prawa do sądu został naruszony przez zakwestionowaną regulację.

Wobec tego Trybunał uznaje zarzut naruszenia prawa do sądu, a także powiązanych z nim zasad wskazanych w skardze, za oczywiście bezzasadny, co stanowi podstawę odmowy nadania skardze dalszego biegu (art. 77 ust. 3 pkt 3 ustawy o TK).